

Kannattaisiko vaikuttaa?

- Ideapaketti Nuorten parlamentti –kerhoille

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

NUORTEN PARLAMENTTI
UNGDOMSPARLAMENTET

Ideointi ja teksti

Niika Malm ja Tiina Karhuvirta

Kuvat:

Kansikuva: Helsingin kaupunginmuseo, Heinonen Eino, 1957

s. 8 Kuva: Tuntematon, Valokuvaaja 1950–1969

Helsingin kaupunginmuseo

s. 9 Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Kannisto Väinö, 1945.

s. 13 Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Kannisto Väinö, 1950.

s. 16 Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Mäkinen Vesa, 1962.

s. 20 Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Pietarinen Lauri, 1970.

s. 25 Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Himanen Ari, 1981.

ISBN 978-952-5853-55-1

Helsinki 2017

Sisällysluettelo

s. 4 Johdanto

s. 6 Nuorten parlamentin tapahtumat

s. 7 Edustajaoppilaat, toimittajaoppilaat

Kuka lähtee edustaja- ja toimittajaoppilaaksi?

s. 9 Suullisen kysymyksen laadinta ja äänestäminen

Kysymysten laadinta

s. 13 Valmistautuminen istuntoon

Valiokuntatyöskentely ja politiikan kieli

s. 16 Toimintaa koululla

Blogin/vlogin perustaminen

s. 19 Poliitikko kouluvierailulle

s. 21 Nuorten parlamentin istuntopäivän jälkeen

Jälkipyykki

s. 22 Lisätehtävä

Utopiat ja dystopiat, lämmittelytehtävä yhteiskuntajärjestelmien pohtimiseen

s. 24 Muistilista

s. 26 Linkkejä

Johdanto

Nuorten parlamentti on eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon yhteistyössä organisoimaa toimintaa yläkoululaisille. Nuorten parlamentti tuo nuorille mahdollisuuden tutustua politiikkaan ja osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Toiminta huipentuu joka toinen vuosi eduskunnassa järjestettävään Nuorten parlamentin täysistuntoon. Kouluissa Nuorten parlamentti toiminta painottuu parlamentti- ja vaikuttamiskerhoihin, joissa pohditaan vaikuttamisen keinoja, kutsutaan poliitikkoja kyläilemään kouluihin ja tutustutaan paikalliseen vaikuttamiseen. Joskus kerhot tekevät yhteistyötä kunnan nuorisovaltuuston kanssa.

Koulussa toiminnan voi integroida osaksi monialaisia oppimiskokonaisuuksia huomioiden laaja-alaiset taidot opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppilaiden osallisuuden tukeminen kouluissa on tärkeä osa opetussuunnitelman perusteita. Yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoihin ja politiikan käytäntöihin tutustuminen auttaa hahmottamaan osallistumisen mahdollisuuksia kouluympäristössä ja laajemmin. Nuorten parlamentti on osa kouluissa toteuttavaa demokratiakasvatusta ja vahvistaa siten osaltaan demokratiaa. Perusopetuksen tavoite aktiivisten ja osallistuvien kansalaisten kasvattamiseksi ei myöskään ole mitenkään vanhentunut tai valmiiksi tehty.

Koulujen toimintakulttuurin kehittäminen osallistavammaksi on nykyisten opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaista. Nuorten parlamentin tapahtumat ja niiden ympärille rakennettavat tehtäväkokonaisuudet voivat osaltaan auttaa uudistamaan koulujen toimintatapoja ja edesauttaa pidemmän ajan tavoitteita koulun toimintakulttuurin edistämiseksi. Demokraattista toimintaa edistävän ja ihmisoikeuksia vahvistavan toimintakulttuurin kehittämiseen löytyy materiaalia ja toimintatapoja esimerkiksi Koulu maailmaa muuttamaan -hankkeen kotisivuilta <http://www.koulumaailmaamuuttamaan.fi>.

Nuorten parlamentin toiminta on myös laaja-alaista osaamista tukevaa toimintaa. Laaja-alaisen osaamisen yksi yhteisistä tavoitteista on demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi

kasvun tukeminen¹. Nuorten parlamentin toiminta edistää erityisesti osallistumista ja vaikuttamista (L7) sekä kulttuurista osaamista ja vuorovaikutusta (L2), monilukutaitoa (L4) sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista (L5).

Koulun kerhotoimintana toteutettu Nuorten parlamentti tarjoaa tilaisuuden kiinnostuneille oppilaille syventää osaamistaan ja mahdollisuuden suunnitella kerhotoiminnan sisältöä omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Parlamentti- ja vaikuttamiskerhoa perustettaessa kannattaa ottaa oppilaat mukaan keksimään tapoja pyytää mukaan myös niitä oppilaita, joilla kiinnostusta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ei valmiiksi vielä ole. Parhaimmillaan Nuorten parlamentin toiminta onkin matalan kynnyksen kerhotoimintaa, joka kokoaa ympärilleen laajan osallistujajoukon. Nuoria, jotka eivät ole valmiiksi kiinnostuneita vaikuttamiskerhotoiminnasta, ei välttämättä tavoiteta koulun ilmoituskanavien kautta, vaan tiedon välittäminen henkilökohtaisesti voi olla toimivampaa.² Kerhotoimintaa, joka kurottaa koko kouluun ja paikkakunnalle toimintansa kautta on järjestetty esimerkiksi Ilmajoella Jaakko Ilkan koulussa. Koululla on järjestetty vaikuttamiskerhon toimesta useina vuosina politiikkapäivä, jonka ohjelmaa on ollut tarjolla koko koulupäivän ajan.³

Tästä materiaalista löydät vinkkejä sekä parlamentti- ja vaikuttamiskerhon sisällön toteuttamiseen, mutta yhtä hyvin tehtäviä voi sisällyttää eri oppiaineiden opetukseen tai koostaa monialaisen oppimiskokonaisuuden oppiaineiden yhteistyönä. Tehtävät on suunniteltu niin, että ne valmistavat Nuorten parlamentin täysistuntopäivään, mutta niitä voi hyödyntää myös yksittäisinä ja muokata laajuudeltaan opetukseen sopivaksi. Lopusta löydät linkkipankin, josta voi olla iloa lisätehtäviä suunniteltaessa.

¹ Opetussuunnitelman perusteet 2014 s.20.

http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

² Gretsches & Kiilakoski 2012 s.71-72.

³ Kleio 4/2016 s.32-33.

Nuorten parlamentin tapahtumat

Nuorten parlamentin toiminnassa vuorottelevat täysistuntopäivä ja kerholaistilaisuudet. Nuorten parlamentin täysistunto pidetään eduskunnassa ja se houkuttelee mukaansa runsaat sata koulua eri puolilta Suomea. Istunto kokoaa yhteen kolmisen sataa peruskoulun yhdeksäsluokkalaista ja noin sata aktiivista opettaja-ohjaajaa, noin sata kutsuvierasta, satakunta kansanedustajaa ja valtioneuvoston jäsenet.

Kerholaistilaisuuksia järjestetään eri yhteistyökumppaneiden kanssa vaihtelevin teemoin. Nämä tilaisuudet ovat luonteeltaan yleensä johonkin ajankohtaiseen teemaan keskittyviä vapaamuotoisia kokoontumisia, joihin yleensä mahtuu mukaan 50-70 nuorta eri puolilta Suomea.

Parhaiten molempiin tapahtumiin valmistaa parlamentti- tai vaikuttamiskerhon järjestäminen, joko kausittain painottaen tapahtumiin tai jatkuvana toimintana, jolla yläkoululaisten valmiuksia yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen vahvistetaan. Valmistavaa materiaalia voi tuki integroida sopivilta osin eri oppiaineiden opetukseen tai osana muuta koulun toimintaa. Mukavaa toki olisi, että tilaisuus aktivoitua ja osallistua olisi mahdollisimman monen ulottuvilla.

Nuorten parlamentin tilaisuuksiin on rajattu määrä paikkoja osallistujille.

Kerholaistilaisuuksiin koulusta voi tulla mukaan 3-5 oppilasta ja täysistuntopäivään 1-3 oppilasta. Yksi tärkeä periaate valmistautumisprosessissa onkin, että tilaisuuksiin lähtevät yläkoululaiset edustavat isompaa ryhmää, omaa luokkaansa tai luokka-astettaan.

Toiminnan tasolla tämä tarkoittaa sitä, että valmistautuminen on isomman ryhmän asia, kuin vain tilaisuuksiin lähtevien. Täysistuntoon ehdotettava kysymys mietitään ja valitaan isommalla ryhmällä ja tavoitteena on, että kysymykset edustavat laajemman ryhmän kuin vain mukana olevien mielenkiinnon kohteita.

Edustajaoppilaat, toimittajaoppilaat

Edustajaoppilaat täyttävät täysistuntopäivänä eduskuntatalon, ja kansanedustajat ovat luovuttaneet heille paikkansa istuntosalista. Puhemies kuitenkin säilyttää paikkansa ja johtaa istuntoa. Ministerit vastaavat esitettyihin kysymyksiin. Suullisen kyselytunnin lisäksi edustajaoppilaat jakautuvat valiokuntiin. Toimittajaoppilaat raportoivat päivän kulusta kouluhinsa ja paikallisiin viestimiin. Päivän aikana järjestetään mm. poliitikko nonstop, jonka aikana toimittajaoppilailla on tilaisuus esittää kysymyksiä eri puolueiden kansanedustajille. Opinkirjo (entinen Kerhokeskus) on julkaissut toimittajaoppilaalle oman ohjelman, joka tukee nuorta valmistautuessa tehtävään. Opas löytyy Opinkirjon sivuilta.

Kuka lähtee edustaja- tai toimittajaoppilaaksi?

Istuntoon ja muihin tilaisuuksiin lähtevien oppilaiden valintatapaan kannattaa kiinnittää huomiota. Mukava tapa edistää oppilaiden osallisuutta ja käytännön ymmärrystä demokratian toimintatavoista on keskustella aktiivioppilaiden kanssa meidän koulumme käytännöistä. Joissakin kouluissa mukaan lähtijät arvotaan halukkaiden keskuudesta, toisessa koulussa taas on koettu hyväksi äänestää edustaja kiinnostuneiden keskuudesta. Olisi mukavaa, mikäli kokemuksia vaikuttamisen paikoista tarjottaisiin mahdollisimman erilaisista lähtökohdista lähteville nuorille. Joskus toimittajaoppilaaksi valitaan henkilö, joka olisi mieluiten ollut itse edustajaoppilaana. Erityisesti silloin ohjaajan merkitys nuoren motivoijana on ratkaiseva.

Eri kouluissa menetellään tässä parhaimmaksi koetulla tavalla. Ohjaava opettaja huolehtii siitä, että edustajat ja toimittajaoppilaat ymmärtävät tehtävänsä kokonaisvaltaisina ja valmistautuminen ymmärretään yhteisön, ei vain yksilöiden omana prosessina.

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Tuntematon, valokuvaaja 1950–1969

Suullisen kysymyksen laadinta ja äänestäminen

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Kannisto Väinö, 1945.

Jokaisella Nuorten parlamentin täysistuntoon osallistuva edustajaoppilaalla on oikeus laatia suullinen kysymys. Lähetetyistä kysymyksistä valitaan verkkoäänestyksen kautta osa päiväjärjestykseen valittavista kysymyksistä. Istunnon päiväjärjestys laaditaan eduskunnan keskuskansliassa aivan kuten eduskunnan istuntojen päiväjärjestyksen muutoinkin. Päiväjärjestyksen laadinnassa huomioidaan alueellinen, kielellinen ja sukupuoleen liittyvä tasa-arvo. Lisäksi huomioidaan vielä istuntoon osallistuvat ministerit.

Viimekädessä puhemies päättää puheenvuorojen jaosta. Joistain kysymyksistä myös äänestetään puhemiehen päätöksen mukaisesti.

Kyselytunnille tehtävien kysymysten laatimiseen on hyvä varata jonkin verran aikaa koulun parlamenttikerhon toiminnan kautta tai muun opetuksen puitteissa esimerkiksi yhteiskuntaopin, historian, katsomusaineiden tai äidinkielen oppitunneilla.

Kysymysten laatimisen tai laajemmin Nuorten parlamentin toiminnan ympärille voi myös rakentaa oppiaineita yhdistäviä monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Nuorten parlamentin toiminnan tavoitteiden mukaista on, että osallistuminen innostaisi ja kokoaisi yhteen mahdollisimman laajan joukon koulun ikäluokan nuorista. Onkin hyvä miettiä, missä vaiheessa kannattaa valita oppilas- ja toimittajaedustajat ja missä vaiheessa prosessia on hyvä keskittyä kysymysten laatimiseen, viimeiset ilmoittautumisajat huomioiden. Kun kysymysehdotusten laadinta aloitetaan, olisi hyvä miettiä, miten ja millaisin tehtävin koko koulu- tai luokkayhteisö saataisiin mukaan miettimään kysymystä. Tässä materiaalissa on muutamia ehdotuksia, miten kysymyksiä voidaan laatia, lisää ideoita löytyy Nuorten eduskunta -sivuilta sekä Kehittämiskeskus Opinkirjon sivuilta.

Kysymysten laadinta

Kysymyksen ympärille saa rakennettua hyvin tehtäväkokonaisuuksia. Tässä tehtäväkokonaisuudessa kysymyksiä laaditaan työryhmissä ja lopuksi äänestetään työryhmien ehdotuksista eniten ääniä saanut kysymys jatkoon.

Tavoitteina

- harjoitella tiedonhankintaa
- mielipiteiden esittämistä
- neuvottelu- ja ryhmätyötaitoja
- tutustutaan politiikan eri tasoihin

Tarvitaan

- papereita (A4, A3)
- kyniä

liitu/fläppitaulu
post-it lappuja
äänestyslaatikko
askartelutarpeita toteutustavan mukaan
tablet-laitteita tai tietokoneita tiedonhakua varten

Äänestyksen voi toteuttaa pidemmän tai lyhyemmän kaavan mukaan. Äänestysprosessin aluksi laaditaan yhteinen etenemissuunnitelma, joka toteutetaan piirtämällä muutamasta A4-paperista muodostetulle janalle ”etenemismarssi”. Janalle hahmotellaan, mitä kunkin kokoontumisen aikana ja välillä tehdään, montako kokoontumisia on, ketkä laskevat äänet ja ketkä toimivat vaalitarkkailijoina äänestyksen aikana ja kauanko kampanjointi kestää.

1) Ensimmäiseksi jakaudutaan työryhmiin, joissa pohditaan yhdessä, mikä oman ryhmän esittämä kysymys on.

Ideoikaa ensin mahdollisimman paljon kiinnostavia aiheita lapuille, jotka laitetaan sekaisin laatikkoon/pussiin, mistä ne poimitaan ja liimataan fläppitaululle/liitutaalulle, isommalle paperille ja luetaan ääneen, kaikki sanovat asioita, joita aihepiiristä heille tulee mieleen. Kirjuriksi valittu kirjaa aiheen ympärille ajatukset, joita ryhmäläisillä syntyy. Tämän jälkeen käydään läpi eniten ajatuksia herättäneistä aiheista:

- mitä tiedämme tästä asiasta?
- mitä tietoa tarvitsemme tästä, jotta voimme muotoilla kysymyksen mahdollisimman monipuolisesti?
- mistä saamme tietoa? Kuka voisi olla sellainen asiantuntija, jolta tästä aiheesta voi kysyä?

Keskustelun jälkeen työryhmät tekevät sisäisen tehtävänjaon, päättävät kuka hankkii lisätietoa mistäkin aiheesta, kuka kutsuu mahdollisen asiantuntijan vierailemaan ja keskustelemaan aiheesta. Tavoitteena on, että jatkopohdintaan ja lisätietoa hankittaisiin muutamasta aiheesta.

2) Toisella kokoontumisella tai tunnilla työryhmät jatkavat aiheidensa parissa, joko työryhmän jäsenet esittelevät sovitusti hankkimaansa lisätietoa tai keskustelevat vierailevan asiantuntijan kanssa. Jos koululle on vaikea saada lyhyellä aikavälillä

vierailijaa, voidaan yrittää sopia haastattelusta, jonka työryhmän jäsenet tekevät muualla ja esittelevät sitten lopuille ryhmäläisille. Tämän tapaamisen päätteeksi muotoillaan työryhmän kysymys saadun asiantuntijatiedon turvin esitettäväksi äänestykseen.

- 3) **Kampanjointi alkaa!** Työryhmät valmistautuvat ehdottamiensa kysymysten esittelemiseen, sopivat kampanjan aloittavista puheenvuoroista, käyvät läpi perusteet sille, miksi heidän kysymyksensä on tärkeä. Ryhmissä mietitään myös, mitä muuta kampanjoinnissa tarvitaan, esim. jokainen työryhmä voi valmistaa julisteen. Kampanjaan voidaan lisätä osia sitä mukaan, paljonko ryhmäläisillä on aikaa ja energiaa laittaa projektiin. Voidaan sopia myös väittelystä tai paneelikeskustelusta.

- 4) Joko kampanjointia jatketaan tämän kerran ajan tai mennään suoraan **äänestykseen ja ääntenlaskentaan**. Jos kampanjointia jatketaan, voidaan järjestää vaaliväittely niin, että työryhmät valitsevat keskuudestaan edustajan, määrittelevät puheenvuorojen pituuden (esim. 1 min), valitsevat kellottajan ja juontajan, joka toimii puheenjohtajana jakaen puheenvuoroja ja esittäen kysymyksiä. Yleisönä toimivat ryhmäläiset keksivät kilpaileville ryhmille kysymyksiä, jotka toimitetaan puheenjohtajalle. Kysymyksiin merkitään, mitä äänestyskysymystä lisäkysymys koskee ja kenelle se on osoitettu.

Väittelyn aluksi ja loppuksi osallistujat kättelevät toisensa ja kiittävät rakentavasta keskustelusta. Jos aikaa riittää, voi äänestyksen vielä suorittaa loppuun saman kokoontumisen aikana, jonka jälkeen julistetaan voittanut kysymys eteenpäin vietäväksi.

Valmistautuminen istuntoon

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Kannisto Väinö, 1950.

Valiokuntatyöskentely ja politiikan kieli

Valiokuntatyöskentelyyn on hyvä perehtyä etukäteen, jotta työskentelystä täysistuntopäivänä saisi mahdollisimman paljon irti.

Tavoitteena

perehtyä politiikan kieleen

oppia tunnistamaan puheissa ja tiedotteissa käytettyjä tehokeinoja ja tyyllilajeja

tuottaa itse erilaisia tyyllilajeja ja tehokeinoja hyödyntäen tekstiä ja puhetta

vahvistaa suullista ilmaisua

Tarvitaan

muistiinpanopaperia

kyniä

tablet-laitteet tai tietokoneet

omien matkapuhelimien hyödyntäminen

1) Poliittinen jargon, mitä se on?

Katsokaa yksi tai useampi sketsi politiikasta sekä muutama aito poliitikon haastattelu tiedotusvälineille. Voitte hakea sketsejä esimerkiksi ylen elävästä arkistosta tai youtubesta käyttäen hakusanoja poliittinen jargon, politiikka, sketsit. Myös aitoja haastattelu- ja lausuntopätkiä voi etsiä hyödyntäen näitä kanavia. Lisäksi eduskunnan verkkosivuilla on videomateriaalia.

Ylen sivuilta voi etsiä myös ajankohtaisten aiheiden käsittelyä, uutisia löytyy myös ruotsiksi, saameksi, englanniksi ja viittomakielellä.

<http://yle.fi/aihe/elava-arkisto>

<http://yle.fi/>

<http://areena.yle.fi/tv>

<https://www.eduskunta.fi/FI/Sivut/default.aspx>

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/03/13/oletko-valehdellut-ilkka-kanerva>

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/07/25/mita-tulikaan-sanottua-politiikkaa-lama-ajan-suomessa>

Mille sketseissä irvaillaan? Käyttivätkö oikeat poliitikot samanlaista kieltä kuin mitä sketseissä käytettiin?

Kirjoittakaa pienemmissä ryhmissä tai pareittain omat puheet, joissa käytetään poliittista ”jargonia” ja harjoitelkaa niiden ääneen lausuminen. Esittäkää puheet toisillenne. Voitte myös hyödyntää tablet-laitteita tai puhelimia ja kuvata puheenne.

2) Eduskunnan verkkosivuilla on koottu tietoa **valiokuntien työskentelystä** ja valiokuntien uusimpia tiedotteita ja mietintöjä. Tutustukaa Eduskunnan sivuihin ja valitkaa sieltä mietintö, jossa on mielestänne kiinnostava aihe. Tutustukaa mietinnön aiheeseen ja tyyliin, miten se on laadittu, selvittäkää ymmärrättekö kaikki sanat. Miettikää sitten aihe, josta laaditte oman lyhyehkön mietinnön.

Voitte valita aiheen kirjoittamalla ylös sanoja, jotka ensimmäisenä tulevat mieleen, valitkaa ennen ideointia keskuudestanne kirjuri, joka kirjoittaa sanat ylös. Kun sanoja on tarpeeksi, yhdistelette niitä mielivaltaisesti, mitä kummallisempia, sen parempia. Äänestäkää yhdistelmistä mielestänne paras käsiäänestyksellä ja laatikaa tästä asiasta mietintö. Kiinnittäkää huomiota kieleen, jota mietinnöissä käytetään. Pyrkikää nyt poliittiseen, mutta selkeään kieleen.

Toimintaa koululla

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Mäkinen Vesa, 1962.

Blogin/vlogin perustaminen

Tavoitteena

- sisällön tuottamisen harjoittelu
- viestintä- ja teknologiavälineistön hyödyntäminen
- kirjallisen ilmaisun vahvistaminen
- ryhmätyötaitojen vahvistaminen
- suullisen ilmaisun kehittäminen

Tarvitaan

- tietokone
- kamera
- omien puhelimien hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan
- rekvisiittaa

Nuorten parlamentin toimintaan valmistautumisesta ja siihen liittyvistä tapahtumista, kuten äänestyksistä, mietinnöistä ja poliitikkovierailuista voi perustaa vaikuttamis- ja parlamenttiblogin/vlogin jollekin ilmaisista alustoista. Tähän blogiin/vlogiin on myös toimittaja- ja edustajaoppilaiden helppo päivittää tilannetta edustamalleen koululle/luokalle. Vlogissa eli videopäivityksessä on helppo kokeilla myös poliittisen satiirin keinoja, esimerkiksi voi ottaa politiikkaan huumorin kautta käsittelevistä ohjelmista ja blogeista. Näitä voidaan tutkia ryhmässä ennen oman blogin perustamista. Blogissa politiikkaa voidaan käsitellä niin asiallisesti kuin satiirisesti. Ennen blogin perustamista on hyvä kerrata eri tyyliä kirjoittaa, mitä on poliittinen satiiri, mikä uutinen, mikä kannanotto.

Tunnelmaa ja virittäytymistä tehtävään voi hakea esimerkiksi Nyt.fi:n sivuilta *Uutisraportista* ja yle.fi:n sivuilta *Noin viikon uutisista*. Myös Nuorten parlamentin omasta blogista voi käydä lukemassa tunnelmia Nuorten parlamentin toiminnasta vuosien varrelta, sieltä löytyy myös linkkejä eri koulujen tekemiin videoihin

<http://nuortenparlamentti.blogspot.fi/>

Ilmaisia alustoja oman blogin perustamiseen ovat mm.

<https://www.blogger.com/blogger.g?pli=1#welcome>

<https://fi.wordpress.org>

Kaikki nuorten tuottama mediamateriaali julkaistaan ja/tai linkitetään mielellään Nuorten parlamentin blogissa (<http://nuortenparlamentti.blogspot.fi/>).

Käytössä on myös Facebook-sivu, joka löytyy osoitteesta

<https://www.facebook.com/Nuorten-parlamentti-110159365740036/>

Poliitikko kouluvierailulle

Tavoitteena

politiikkaan tutustuminen käytännössä
ryhmätyötaitojen vahvistaminen

Tarvitaan

selvä työnjako
ohjelma vierailulle
tila

Poliitikon kutsumiseksi kouluun riittää yksinkertainen ohjelma, mutta se on syytä suunnitella huolella. Ensin on ratkaistava yhdessä, kenet tai ketkä poliitikot koululle kutsutaan. Halutaanko kutsua paikallisia poliitikkoja, kuntapolitiikassa vaikuttavia vai kansanedustajia? Vierailun valmistelun ennakkotehtävänä jokainen kerholainen voi tuoda oman ehdotuksensa, esitellä ja perustella, miksi juuri tämä poliitikko kannattaisi kutsua kouluvierailulle. Jos ehdotuksia on enemmän kuin koululle halutaan kutsua, arvotaan tai äänestetään esitetyistä ehdokkaista. Paneelin järjestämistä varten tulee sopia seuraavista asioista:

- kuka/ketkä kutsuvat vieraat
- kuka vastaanottaa koululle saapuvat vieraat
- kuka juontaa tilaisuuden
- kerätäänkö kysymyksiä etukäteen laatikkoon
- mietitäänkö kysymyksiä ryhmässä
- esittääkö yleisö lisäksi avoimia kysymyksiä
- kauanko poliitikoilla ja koululla on aikaa käyttää tilaisuuteen
- kirjoitetaanko tilaisuudesta esimerkiksi blogiteksti, kuvaako joku videomateriaalia?

Paikallista kansanedustajaa voi pyytää myös koulukummiksi ja sopia samalla, mitä ”kummius” pitää sisällään. Yhteydenotoissa voi lähestyä suoraan kansanedustajia tai heidän eduskunta-avustajiaan. Yhteydenoton voi tehdä sähköpostitse, samalla on hyvä harjoitella asiallista ja kohteliasta yhteydenottoa, jossa asia on esitetty selkeästi.

Täysistuntopäivälle voi myös sopia virallisen ohjelman lisäksi poliitikoiden kanssa

tapaamisia ja haastatteluja, muistakaa tehdä tämä hyvissä ajoin!

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Pietarinen Lauri, 1970.

Nuorten parlamentin istuntopäivän jälkeen

Kun Nuorten parlamentin päätapahtuma on ohi ja edustajaoppilaat ja toimittajaoppilaat palaavat kouluihinsa, olisi tärkeää jakaa tapahtuman anti muun luokan/koulun kanssa. Jälkipyykin käsittelyn tavoista on hyvä sopia etukäteen, jotta eduskuntaan lähtevät oppilaat osaavat valmistautua myös jälkipyykkiin ja tarkastella päivän tapahtumia jo ennakkoon sovitusta näkökulmasta.

Jälkipyykki

Tavoitteena: saada tietoa Nuorten parlamentin toiminnasta ja täysistuntopäivästä välitettyä yläkoulun oppilaille.

Tarvitaan: toteutustavasta riippuen tietokoneita, tablet-laitteita, kameroita ja koulun arjesta aikaa ja sopivia tiloja.

- 1) Järjestetään kyselytunti jonka aikana edustajaoppilailta esitetään kysymyksiä täysistunnosta. Jälkipyykkiä voi lähteä toteuttamaan myös ajankohtaisohjelmasta esimerkkiä ottaen. Toimittajaoppilaat ohjeistetaan kuvaamaan videomateriaalia täysistuntopäivän aikana ja koko kerho tai luokka valjastetaan työryhmiksi suunnittelemaan eduskuntapäivästä kertovaa esittelyä.
- 2) Jälkipyykissä voidaan hyödyntää blogia, jos sellainen on perustettu Nuorten parlamentti -toiminnan ympärille. Täysistuntopäivästä voidaan myös valmistaa aamunavaus, jota suunnittelee koko luokka edustajaoppilaiden kanssa niin, että edustajaoppilaat tuovat sisällön täysistunnosta ja muu luokka työryhmänä pohtii toteutuksen.

Jos jälkipyykkiä toteutetaan kerhotoiminnan puitteissa, on suositeltavaa tehdä mahdollisimman pitkälle kurottavaa tiedonlevitystä ”kerro kaverille” -periaatteella.

Täysistuntopäivästä kertominen pelkän ilmoitustaulun varassa ei tavoita suurta yleisöä.
Puskaradion voimaa ei kannata aliarvioida!

Lisätehtävä

Utopiat ja dystopiat, lämmittelytehtävä yhteiskuntajärjestelmien pohtimiseen

Tavoitteena

- hahmottaa yhteiskunnallisen järjestelmien muuttuvuus
- pohtia suomalaisen yhteiskunnan toimivuutta
- käyttää utopia-ajattelua apukeinona uusien ideoiden saamiseen
- keskustelu- ja esiintymistaitojen harjoittelu

Tarvitaan

- toteutustavasta riippuen erikokoisia papereita
- kyniä
- rauhallinen tila

Kuvittele paikka, jossa on juuri sopivan lämmintä ja aurinkoista, meri kimmeltää ja koulussa opetetaan vain mieliaineitasi, mahdollisuudet roikkuvat ulottuvillasi yhtä runsaina kuin kaikkialla hedelmiä notkuvat puut. Kaikilla on ruokaa, sodat ja konfliktit ovat hävinneet, eikä koulussakaan tarvitse pitää kännykkää repussa tuntien aikana, päinvastoin, kaikkien on kuvattava jatkuvaa videolähetystä päivästään. Eniten jakoja ja tykkäyksiä saaneet saavat valita, mitä koulussa syödään. Myös opettajat saavat pitää työnsä vain, jos saavat snapchatissa tarpeeksi seuraajia koulunsa oppilaista.... Hetkinen, onko tämä utopia vai dystopia? Riippuu varmasti siitä, keneltä kysytään. Alussa olimme ehkä utopiassa, joka liukui vähitellen dystopian puolelle. Mikä näissä on erona? Thomas More kirjoitti vuonna 1516 teoksensa Utopia, jossa yhteiskunta koostui 54 kaupungista, jotka olivat keskenään samanlaisia ja joiden asukkaat olivat tismalleen samaa mieltä kaikesta, eivätkä siis riidelleet keskenään. Utopia on siis jotain, mitä ei ole olemassa. Se on yhteiskuntajärjestys, joka on juuri sinun mielestäsi paras, eli ihanneyhteiskuntasi ja siinä on piirteitä, joiden takia sen katsotaan olevan mahdoton toteuttaa, toisin sanoen, utopistinen. Toisaalta monia nykyään toimivia asioita on pidetty utopistisina aikaisemmin, joten utopia ei väistämättä ole mahdoton, muuta kuin nykyisessä ajattelussamme ja

osaamisessamme.

Entä sitten dystopia? Dystopialla tarkoitetaan tulevaisuuden yhteiskuntaa, jossa asiat ovat epätoivotusti ja huonosti. Esimerkkinä viime aikojen dystopiakirjallisuudesta on esimerkiksi Suzanne Collinsin The Hunger Games -kirjasarja. Yksi klassisimmista dystopiakirjallisuuteen kuuluvista teoksista on Georg Orwellin 1984, jossa isovelji valvoo aina ja kaikkialla kansalaisiaan. Yhtä hyvin voidaan siis sanoa, että siinä missä jotkin utopistiset ajatukset ovat osa nykypäivää tai tulevaisuutta, myös aikaisemmin dystopioiksi mielletyt ovat mahdollisesti osa arkipäiväämme, kuten sovellukset, jotka seuraavat koko ajan, missä me liikumme.

Miettikää 2-3 hengen ryhmissä omaa utopiaanne esitelkää sitten muulle ryhmälle, joko näyttelemällä pieni kohtaus tai muuten selostamalla tai piirtämällä kartta. Kun kaikki ryhmät ovat esittäneet omansa, keskustelkaa, miten esittämänne utopiat erosivat toisistaan ja miten niitä pitäisi muuttaa, jotta ne olisivat toteutettavissa, mitä yhteiskunta tarvitsee toimiakseen?

Muistilista

Tarkistakaa päivämäärät ja deadlinet, ilmoittautukaa ajoissa mukaan täysistuntoon
Valitkaa keskuudestanne edustaja- ja toimittajaoppilaat
Pohtikaa lähetettävää kysymystä hyvissä ajoin
Lähetäkää määräpäivään mennessä eteenpäin
Ottakaa yhteyttä poliitikkoihin ja kansanedustajiin, kutsukaa koululle ja sopikaa tapaamisista ja haastatteluista täysistuntopäivänä
Tarkistakaa paikkakunnan medioiden kiinnostus osallistujien tekemiin juttuihin
Harjoitelkaa politiikan kieltä ja virittäytykää tunnelmaan omien blogien, draaman ja poliittisen satiirin keinoin
Seuratkaa ohjeistusta Nuorten eduskunta -sivuilta
Hoitakaa täysistuntopäivän jälkipyykki koululla ja paikkakunnallanne
Viimeistelkää tekstit ja toimittakaa ne sovittuihin medioihin

Linkkejä:

<https://www.opinkirjo.fi/>

<http://www.gloaalikasvatus.fi/vinkit/4499>

<https://www.eduskunta.fi/FI/NuortenEduskunta/Sivut/default.aspx>

<http://nuortenaani.munstadi.fi/>

<http://www.nuortenkeskisuomi.fi/nuksu/toiminta-2/naks/>

<https://www.nuortenideat.fi/fi/>

<http://mediametka.fi/opetusmateriaalit/>

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo, Himanen Ari, 1981.